Andreides Gábor:

Észak Dél ellen, avagy Olaszországnak egy új Garibaldira lenne szüksége?

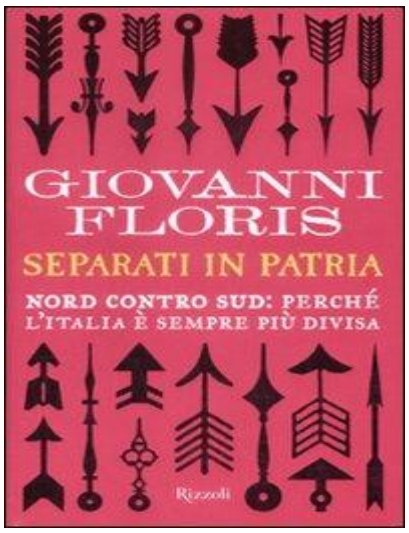

(FLORIS, GIOVANNI: *Separati in Patria. Nord contro Sud: perché l'Italia è sempre più divisa*)

Most, hogy a napokban az olasz kormány intézményes reformokért felelős minisztere, Umberto Bossi immár sokadszor támadta az olasz nemzeti himnuszt – mondván a Lega Nord „saját" himnusza (Giuseppe Verdi *Nabucco* című operájának *Va' pensiero* kórusa) jobb és méltóbb, és a szövegét is mindenki ismeri – különösen aktuális és igen érdekes Giovanni Floris rádiós és televíziós újságíró a Rizzoli Kiadónál 2009-ben megjelent *Separati in patria* című munkája. A könyvben közölt információk alapjában befolyásolhatják az olvasó Itáliáról alkotott képét.

Létezik-e Olaszország? – teszi föl az egyszerűen meg nem válaszolható kérdést Giovanni Floris. Vagy Olaszország egészen egyszerűen a Savoyák akaratából katonai erővel egyesített területek összessége?

A Facebook napjaink egyik legdinamikusabban fejlődő és terjeszkedő közösségi portálja, több mint 132 millió felhasználóval. Olaszországban az elmúlt esztendőben a portál fejlődése elképesztő méreteket öltött: 961 százalékkal nőtt a regisztrált felhasználók száma, amely mára már a másfélmilliót körül járhat. A Facebook, más közösségi portálokhoz hasonlóan a baráti kapcsolatok építésén kívül lehetőséget ad különféle tematikus csoportok kialakítására is. Bárki létrehozhat csoportot különféle téma, elgondolás mentén, és az, aki a csoport vezérelvével, a lefektetett gondolatokkal egyetért minden további nélkül csatlakozhat a többiekhez.

Milyen eredménnyel járhat, ha valaki a nevezett témában kezdi el kereséseit e csoportok között? Amennyiben valaki a „terrone" (vagyis a délolaszok számára súlyosan sértő jelzőt) szót alkalmazza keresőszóként a keresés több, mint 400 csoportot eredményez, de akkor sem csökken a találatok száma 100 alá, ha ugyanezt a „polentone" (vagyis az északolaszok gúnynevével) kifejezéssel tesszük. 25 000 azon felhasználók száma, akik a „Meglio terroni che polentoni" csoport tagjai, nagyon sokan arccal, névvel és címmel vállalják a különféle szeparatizmust hirdető oldalakat. És azon „fórumozók", akik azt akarják, hogy Olaszország egységes nemzet maradjon („Vogliamo che l'Italia resti un'unica nazione")? A regisztráltak száma csupán 700.

A szecesszió problematikája a múlt század kilencvenes éveitől kezdődően ismételten hangsúlyossá vált az olasz belpolitikában. A szeparatista Északi Liga megerősödésével felerősödtek azok a hangok, amelyek az ország szétesésével számoltak. Az olasz stadionokban tulajdonképpen már régóta megvalósult a szecesszió. A labdarúgó mérkőzésekre Torinóba érkező nápolyi szurkolókat rendszeresen „Isten hozott Olaszországban!" feliratokkal fogadják, Veronában sem kegyelmeznek a déli csapat bíztatóinak „A szappan nem öl" feliratú transzparensekkel. A rómaiak is kíméletlenek a lombard fővárossal mikor hangoztatják: „Minden alkalommal, ha látom Milá-

nót, hálát adok édesanyámnak, hogy rómainak születtem".

Olaszország mára már több részre szakadt. Jelentős eltérések mutatkoznak a foglalkoztatottság, az életszínvonal, az egészségügyi szolgáltatások tekintetében az ország északi és déli területei között. Az elszegényedett dél-Itália felemeléséért született eddigi tervek, beruházások döntő többségben kudarcra ítéltettek. Hiányzik a déli országrész infrastruktúrája: nincsenek autópályák, nincsenek megfelelő vonatok. Érdekes tény: a turizmusból ma inkább az Észak és kevésbé a Dél húz hasznot. Hazai és külföldi turisták 40%-a választja az északi tartományokat pihenése céljából, ez az arány Délen 24%. Ezeket a kérdéseket vizsgálva bizton állíthatjuk: több Olaszország létezik.

Az olasz egyesítés 150. évfordulójához közeledvén egyre többször teszik fel Olaszországban a kérdéseket: Megérte-e a Garibaldi-féle vállalkozás? Megéri-e az egységes Olaszország? Floris szerint mindenképpen, az egyesítési folyamat első és legfontosabb állomása pedig az esélyegyenlőség biztosítása kell, hogy legyen mind Északon, mind Délen. Ma Olaszország két vége között hatalmas az ellentét: meghatározó különbségek Észak és Dél között. Nem. A két ellentétes végpontot Szegénységnek és Gazdaságnak hívják. Tehát nem egy olasz Barack Obamára lenne szükség, hanem egy új Garibaldira, aki újra alkotná Olaszországot, de ezúttal helyesen.

A könyv végén található 10 oldalas jegyzék friss és megdöbbentő adatait olvasva csak tovább érezhető a „Létezik-e Olaszország?" kérdés már-már megválaszolhatatlansága. Néhány felmérési adat a felsoroltak közül: ma Közép-Olaszország 66,9%-a, az Észak 60,8%-a a Dél 55%-a gondolja úgy, hogy több olyan dolog létezik ami inkább elválasztja, mint inkább összeköti az olaszokat. Ugyanakkor az „Ön számára mi a haza?" kérdésre országos összesítésben 69,1 %-ban a válaszadók Olaszországot jelölték meg. 2004-hez képest (64,6%) pedig közel 10 százalékkal csökkent (64,6%) azoknak a száma, akik összességében nagyon büszkék arra, hogy olaszok. A legnépszerűbb politikus még mindig a köztársasági elnök (83,1%).

Giovanni Floris könyve rendkívül jól megírt, kitűnően szerkesztett (öt fejezet, appendix és jegyzetek), annotált munka. Méltán lehet alapkönyve az Olaszországgal és az olasz történelemmel-társadalommal foglalkozó nemcsak külföldi (nem olasz) hanem hazai (olasz) szakembereknek is.

Giovanni Floris politikai újságíró 1967-ben született Rómában. 1991-ben szerezte meg diplomáját a római Luiss Egyetemen, ahol politikai és szociológiai tanulmányokat folytatott. Egyetemi tanulmányait követően több újság munkatársa, majd az újságírói stúdiumokat kiegészítendő elvégzett egy kétéves kiegészítő kurzust Perugiában (Scuola di Giornalismo Radiotelevisivo). 1996-tól az olasz állami televízió a RAI egyesült államokbeli rádiós tudósítója. 2002-től a Ballarò című politikai talk-show házigazdája.

Floris, Giovanni: *Separati in Patria. Nord contro Sud: perché l'Italia è sempre più divisa.* Milano, 2009. Rizzoli. 267 o.